

Politični pregled.

Položaj je postal za ministrstvo jako neugoden. Ministrski predsednik Körber je že pred nekaj dnevi dal sklicati vse načelnike parlamentarnih klubov, da se dogovore, kako bi se dalo nekatere nujne vladne predloge pravočasno rešiti. Dozdaj je namreč poslanska zbornica imela že deset sej, a še ni prišla na dnevni red niti jedna točka, ki bi imela kak pozitiven pomen. Vlada posrebuje, da se nekatere njene predloge pravočasno reši, ker bi bila sicer primorana jih uveljaviti s § 14. Najnujnejši je zakon o kontingentu vojaških novincev, ki mora biti uveljavljen pred 15. marcem, kateri dan se začno nabori. Vse to je Körber klubovim načelnikom razložil, ali uspeha ni mogel doseči nobenega. Zdaj se čuje, da mora vlada še ta teden izposlovati, da se izvrši vsaj prvo branje rekrutnega zakona, sicer pošlje parlament na počitnice, in začne zopet vladati s § 14.

Državni zbor. — V seji minole sobote je bila razprava o čisti interpelaciji, o kateri govorimo na prvem mestu. Proti temu žaljenju katoliške cerkve sta tudi protestirala podnačelnik „Hrvatsko-slovenskega kluba“ dr. Ploj in načelnik „Slovanskega centra“ dr. Šusteršič. V torkovi seji je bila zopet debata zastran sprejemanja nenemških interpelacij, na kar so sledila utemeljevanja raznih nujnih predlogov. Čas se uprav brezvestno trati. Iz tega parlamenta menda ne bo nič.

Žalosten jubilej. — V torek dne 26. m. m. je bilo 40 let, kar je bila avstrijskim narodom „darovana“ dandanašnja ustava. Schmerling je to ustavo oktroiral. Z njo so se kraljestvom in deželam vzele njih pravice, z njo so bili slovanski narodi potlačeni pod peto nemštva, zakaj ta ustava je, kakor je pisal Adolf Fischhof že l 1868. večini prebivalstva vzela vse pravice. Štiridesetletnica ustave se ni nikjer praznovala. Sla je mimo, ne da bi se bil kdo zanjo resno zmenil. In ni čuda! Saj se zaveda vsakdo, da je ta ustava največ kriva vladajočega zla, in da je ta ustava danes — na mrtvaški postelji.

Nova avstro-ogrška kolonija? — Avstrija je baje dobila veselje do kolonij. „Velikanska“ pridobitev v Tientsinu jo je naredila podjetno. Sedaj je Avstrija vrgla, kakor poroča „Frankfurter Zeitung“ svoje oči v Brazilijo. Vzbudile so se ji želje po Braziljski pomorski državi Barana, v kateri namerava nadaljevati svoje kolonizacijsko delo. V tej državi je mnogo avstrijskih podanikov, posebno Dalmatincev. S to vestjo v zvezo spravljajo listi vest, da je avstrijska korveta „Donau“ odplula proti južnozahodni obali Amerike.

Ogrska. — V ogrski zbornici je bila jako viharna debata o narodnostih, katera je pokazala, kako divja krivica se javno zagovarja v tej deželi. Govorilo se je kar naravnost, da se naj siloma raznarodijo vse nemadžarske narodnosti na Ogrskem. „Enotna narodna kultura“ baje zahteva, da so vsi ljudje na Ogrskem Madžari. Edini poslanec Dosza se je upal ugovarjati. češ, da za „enotno kulturo“ ni treba zatreti vseh nemadžarskih jezikov, ker se kultura lahko brez tega doseže. Poslanec Janič, odpadel Slovak, je pa govoril prav po janičarsko. Slovake je denunciral kot panslaviste, ki so podkupljeni od Rusov in zahteval, naj se z državnimi ljudskimi šolami zatró. Bogoslovce v Eperieru je imenoval panslaviste. Dobro mu je potem „Budap. Tagblatt“ posvetil, ko je pokazal, da je edini dokaz za njihov „panstavizem“ ta, ker so se dali enkrat skupaj fotografirati in so se pod fotografijo slovaško podpisali! Poslanec Rataky je pa govoril tudi zoper nemški jezik. Zabavljal je, da se v državnih srednjih šolah tako malo uče učenci, da še ogrsko ne znajo pravilno koncipirati, pa se naj še nemščine uče! „Carthaginem esse delendam“ pač znajo, a na avstrijskega sovražnika jih pa nihče ne opozarja. (Na ta ostri napad proti Avstriji nemški listi molče!) — Ta debata je pokazala, da so Madžari res to, kar je o njih rekel neki francoski državnik: „Šovinistični barbari!“

Bolgarska. — Turčija je pričela strogo postopati proti bolgarskemu gibanju v Macedoniji. V Carigradu je aretovanih več Bolgarov, ki so na sumu, da so člani macedonskega bolgarskega agitacijskega odbora. Aretovan je tudi znani bolgarski zdravnik Dinow. Rusija je sporočila Turčiji, naj nastopa v ohranjenje miru ostro, a naj pazi, da njene čete ne nastopijo proti nedoločnim. V Bolgariji vre, ker je vlada razpustila pod pritiskom nekaterih diplomatičnih zastopnikov v Zofiji strelsko društvo. Vlada je tako zmešana, da je pripustila protestni shod proti svoji lastni odredbi. 2200 članov strelskega društva je 22. m. m. protestovalo proti vladni odredbi. Čuje se, da je pozicija bolgarskega kneza Ferdinanda silno nepovoljna. Uvedenje vojne diktature v Bolgariji je v najbližnji bodočnosti. Sobranje se razpusti.

Nemčija. — Nemški general Werder odide te dni v Petrograd k caru Nikolaju. Kakor poroča berlinski „Local Anzeiger“, ima nalogo, da odstrani nesporazumke, ki so nastali med Rusijo in Nemčijo glede iztočno-azijskega vprašanja, ter da izgadi neugoden utis, ki ga je napravilo v Rusiji bivanje cesarja Viljema na Angleškem. Napetost mej Nemčijo in Rusijo kaže tudi ostra osebna polemika mej ruskim finančnim ministrom Witterjem in nemškim kanclarjem Bülowom.

Vojna v južni Afriki. — Z dolgimi nosovi gledajo Angleži za Dewetom in za Botho. Nekaj sličnega, kar se je sedaj Angležem pripetilo, zgodilo se jim je že lani v avgustu pri Olifant Neku, v novembru pri Bothaville, v decembru pri reki Caledon in upati je, da bode taka sreča spremljala Angleže še nadalje. Najnovejše vesti poročajo: Poskus, da bi Angleži ujeli Deweta in Botho, se je popolnoma izjalovil. Dewet je prodril proti severu in koraka proti Prieski, kjer ga pričakujeta Hertzog in Brand. Botha je ušel z 2000 mož proti Komportu. Izpolnile se tudi ne bodo nade, da bi Dewet ne mogel organizovati ustavka kapskih Holandcev. Kitchener je ob takih vesteh res zapustil De Aar in pustil ondotno poveljstvo v rokah Littletona. O Robertsu se poroča, da mu bode angleški parlament v zahvalo za njegov povratek dal dotacijo 100 000 funtov. Roberts bode dobil v zahvalo za svoje delovanje povrh še naslov „Lord warden of the cinque porto“, katerega namerava odložiti lord Salisbury. S tem naslovom je ob enem združena začasna posest gradu Walmer. Ondi bode lahko počival in mislil na svojo in Kitchenerjevo blamažo.

Obrtnija.

Obrtnijska premišljanja.

(Konec.)

Lastništva premogokopov so v zvezi s trgovci s premogom takorekoč rajonirali vso kupčijo s premogom in s tem za vse obrtnike v pravem pomenu besede proklamirali „naglo sodbo“.

Kako je zvišanje premogovih cen vplivalo na vso obrtnost, tako na veliko, kakor na malo, naj kaže le jeden sam slučaj.

Zadnjič omenjene enkete se je udeležil tudi poslanec neke papirnice. Ta je dokazal, da bo njegovo tovarno vsled zvišanja premogovih cen veljal premog 80 000 kron na leto več, kakor ga je veljal poprej, in da je njegovi tovarni vsled tega popolnoma nemogoče izhajati. Res je dotična tovarna delo ustavila, vsled česar je več sto delavcev in nekaj uradnikov izgubilo kruh.